

TEBLİĞ

Maliye Bakanlığından:

MALİ SUÇLARI ARAŞTIRMA KURULU GENEL TEBLİĞİ

(SIRA NO: 13)

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve Kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, şüpheli işlem bildirimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 10/12/2007 tarihli ve 2007/13012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin 27 ve 28 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Başkanlık: Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığını,
 - b) MASAK.ONLINE: Şüpheli işlem bildirimlerinin elektronik ortamda gönderilmesine imkan tanıyan sistemi,
 - c) ŞİB formu: Şüpheli işlem bildirim formunu,
 - ç) Şüpheli işlem: Yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işleme konu malvarlığının; yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına, terörist eylemler için ya da terör örgütleri, teröristler veya terörü finanse edenler tarafından kullanıldığına veya bunlarla ilgili ya da bağlantılı olduğuna dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması halini,
 - d) Yükümlü: Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde sayılanlar ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimlerini,
 - e) Yönetmelik: 10/12/2007 tarihli ve 2007/13012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliği,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Şüpheli İşlem Bildirimine İlişkin Usul ve Esaslar****Genel esaslar**

MADDE 4 – (1) Yükümlüler tarafından, şüpheli bir işlemle karşılaşıldığında, işlem hakkında yetki ve imkânlar ölçüsünde araştırma yapıldıktan sonra, edinilen bilgi ve bulgular çerçevesinde, ŞİB formu doldurulmak suretiyle Başkanlığa şüpheli işlem bildiriminde bulunulur.

(2) Şüpheli işlemler, herhangi bir parasal sınır gözetmeksizin Başkanlığa bildirilir.

(3) Şüpheli işlem kavramında geçen işlem ifadesi tek bir işlem ile sınırlı olmayıp, birden çok işlemi kapsayabilir. Birden çok işlem bir arada ele alınarak değerlendirildiğinde şüphe arz eden işlemler için tek bir ŞİB formu düzenlenir.

(4) Bildirim sürecinde, işlemin niteliği veya müşteri profiliyle ilgili daha ayrıntılı araştırma yapılması gerekebilir. Yetki ve imkânlar ölçüsünde yapılacak bu araştırmanın amacı, şüpheyi destekleyecek ek bulguların olup olmadığını tespit etmektir. Araştırma yapılırken, müşterinin, kendisi hakkında bildirimde bulunulacağından şüphelenmesine neden olacak tutum ve davranışlardan kaçınılır.

(5) Şüpheli işlem bildirimini gerektiren durumlarda yükümlüler tarafından gerekli kimlik tespit işlemleri yapılır. Bildirime konu şüpheli işlemin teşebbüs aşamasında kaldığı ve gerçekleştirilmediği durumlarda da kimlik tespiti yükümlülüğü mümkün olduğu ölçüde yerine getirilir.

(6) Bildirimde bulunulan işlemle ilgili olarak yeni bilgi ve bulgular elde edildiği takdirde, tekrar ŞİB formu doldurulur ve daha önce yapılan bildirimde ek olduğu belirtilerek gecikilmeksizin Başkanlığa gönderilir.

(7) Şüpheyi destekleyen bilgi ve belgeler ŞİB formuna ek yapılır.

(8) İşleme konu malvarlığının suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanı ile ilgili olduğuna dair belge veya ciddi emare bulunması halinde, Başkanlık ŞİB formu doldurularak

(“çok ivedi” kaydı içerecek şekilde) bilgilendirilinceye kadar, talep edilen işlemin gerçekleştirilmesinden imtina edilir. Şüphelenilen işlemi gerçekleştirmekten kaçınmanın imkânsız olduğu ya da işlemi gerçekleştirmekten imtina etmenin işlemin faydalanıcılarını tespit etme çabalarını engelleyebileceği durumlarda bilgilendirme, işlemten hemen sonra da yapılabilir.

Şüpheli işlemin bildirim zamanı

MADDE 5 – (1) Şüpheli işlemler yükümlüler tarafından; işleme ilişkin şüphenin oluştuğu tarihten itibaren en geç on iş günü içinde, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde ise derhal Başkanlığa bildirilir.

(2) Elektronik olarak bildirilen şüpheli işlemlerde bildirim tarihi olarak, bildirim Başkanlık kayıtlarına girdiği tarih esas alınır.

Şüpheli işlem bildirim rehberleri

MADDE 6 – (1) Başkanlık, elektronik ve kağıt ortamındaki şüpheli işlemlerin bildirimlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere yükümlüler için genel ve sektörel mahiyette şüpheli işlem bildirim rehberleri yayımlayabilir.

(2) Rehberler Başkanlığın resmi internet sitesi ve/veya MASAK.ONLINE aracılığı ile duyurulur. Yükümlüler tarafından yapılacak bildirimler, bu rehberlerde belirtilen usul ve esaslara uygun şekilde yapılır.

(3) Başkanlık rehberde belirlenen usul veya esaslarda herhangi bir değişiklik öngördüğünde, bu hususlar resmi internet sitesi ve/veya MASAK.ONLINE aracılığı ile duyurulur ve bildirimler belirlenen yeni usul ve esaslar çerçevesinde oluşturulan güncel rehberlere göre gerçekleştirilir.

Bildirim kategorisi ile suça ilişkin şüphe kategorisi

MADDE 7 – (1) ŞİB formunun doldurulması aşamasında bildirim kategorisinin belirtilmesi zorunlu olup, Başkanlıkça ilgili rehberde belirlenen suça ilişkin şüphe kategorisi içinden de uygun seçenek ya da seçenekler işaretlenir. Bildirim kategorisi, yapılan şüpheli işlem bildiriminin suç gelirlerinin aklanması ile terörün finansmanı açısından niteliğini ortaya koymaya yöneliktir. Suça ilişkin şüphe kategorisi ise suç gelirlerinin aklanması veya terörün finansmanı kapsamında bildirilen işleme konu değerlerin kaynağını teşkil eden yasadışı faaliyete yönelik herhangi bir bilgi veya şüphe bulunması durumunu ifade eder.

Şüpheli işlem tipleri

MADDE 8 – (1) Yükümlülerin suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanında araç olarak kullanılmaları riskine karşı ortak bir tutum, anlayış ve işbirliği içinde olmalarının sağlanması ve şüpheli işlemlerin tespitinde yükümlülere yardımcı olunması amacıyla Başkanlık tarafından şüpheli işlem tipleri belirlenir. Bu kapsamda tüm yükümlü gruplarına yönelik olarak genel mahiyette ve terörün finansmanı ile bağlantılı şüpheli işlem tiplerinin yanı sıra yükümlülerin faaliyet alanları dikkate alınarak bazı yükümlü grupları için sektörel mahiyette şüpheli işlem tipleri belirlenebilir. Belirlenen şüpheli işlem tiplerine Başkanlık tarafından yayımlanan şüpheli işlem bildirim rehberlerinde yer verilir.

(2) Başkanlıkça belirlenecek genel mahiyette şüpheli işlem tipleri; müşteri profiline ve işlemlere ilişkin tipleri içerir. Bu kapsamda, müşteri profiline ilişkin tipler, kişi özelinde dikkat edilmesi gereken hususlardır. İşlemlere ilişkin tipler ise müşteriden ziyade yapılmak istenen işlemin niteliğiyle ilgilidir. Terörün finansmanı ile bağlantılı şüpheli işlem tipleri ise, terörün finansmanı açısından gösterge teşkil edebilecek mahiyette ve yine tüm yükümlü gruplarınca dikkate alınması gereken şüpheli işlem tipleridir. Sektörel mahiyette şüpheli işlem tipleri belirlenmemiş yükümlü gruplarında, genel mahiyetteki ve terörün finansmanı ile bağlantılı şüpheli işlem tipleri esas alınır.

(3) Başkanlıkça belirlenen şüpheli işlem tipleri rehber mahiyetinde olup, yükümlülerin, şüpheli işlemlerin tespitinde kendilerini belirlenmiş olan şüpheli işlem tipleri ile sınırlandırmamaları; şüphe doğuran işlem, sayılan tiplerden herhangi birine uymasa dahi şüpheli işlem bildiriminde bulunmaları gerekir.

(4) İşlemlerin şüpheli işlem tiplerine uygunluğu değerlendirilirken Yönetmelikte yer alan müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar göz önünde bulundurulmalı ve değerlendirme müşteri ve işlem bazında yapılmalıdır. Bu kapsamda, yapılmak istenen işlemle ilgili olarak müşteri profili, faaliyet alanı, faaliyet hacmi, işlemin niteliği ile müşterinin bilinen faaliyetleri kapsamında veya faaliyeti ile orantılı olup olmadığı veya kimlere menfaat sağladığı, sektörün özellikleri ve daha önceki tecrübeler gibi hususlar dikkate alınmalıdır. Yapılmak istenen işlemin uluslararası niteliğinin bulunması durumunda ise bu işlemin müşterinin işinin bir parçası olup olmadığına özel dikkat gösterilmelidir.

Uyum görevlisi atanması zorunlu olan yükümlülerde bildirim

MADDE 9 – (1) 16/9/2008 tarihli ve 26999 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülere Uyum Programı Hakkında Yönetmeliğin 4 ve 29 uncu maddeleri uyarınca uyum görevlisi atamak zorunda olan yükümlüler ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimlerinin şüpheli işlem bildirim yükümlülüğü, uyum görevlisi tarafından yerine getirilir. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin, şüpheli işlemleri uyum görevlisi aracılığıyla bildirim yükümlülüğü bankacılık faaliyetiyle sınırlı olup, diğer faaliyetleriyle ilgili olan şüpheli işlem bildirim yükümlülüğünün de uyum görevlisi vasıtasıyla yerine getirilmesi mümkündür.

(2) Uyum görevlisi, kendisine bildirilen veya resen öğrendiği şüpheli olabilecek işlemler hakkında, yetki ve imkânları ölçüsünde araştırma yaparak edindiği bilgi ve bulguları değerlendirmek ve şüpheli olduğuna karar verdiği işlemleri Başkanlığa bildirmekle görevli ve yetkilidir.

(3) Şüpheli işlemle karşılaşılması durumunda, söz konusu işlem yükümlü nezdinde (şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimleri dahil) belirlenen dahili prosedür doğrultusunda uyum görevlisine bildirilir. Dahili bildirim kuralları yazılı olarak belirlenir ve tüm çalışanlarca bilinmesi sağlanır. Uyum görevlisine yapılacak bildirimlerin usulü serbestçe belirlenebilir. Ancak, sözlü bildirim bir usul olarak belirlenemez. Bu kapsamda e-posta veya dahili bildirim imkanı veren yazılımlar kullanılabilir.

(4) Yükümlü nezdinde veya aracılığıyla yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan internet bankacılığı, telefon bankacılığı, ATM gibi interaktif uygulamalar kullanılarak yapılan işlemlerde veya izleme ve kontrol faaliyetleri sırasında şüpheli bir işlemin gerçekleştirildiğinin tespiti halinde, durum yine belirlenecek dahili prosedür doğrultusunda uyum görevlisine bildirilir. Bu durumda kimlik tespitinde, yükümlü bünyesinde mevcut bilgi ve belgeler esas alınır.

(5) Uyum görevlisi, kendisine bildirilen veya resen öğrendiği şüpheli işlemi, yükümlü bünyesinde mevcut diğer bilgi ve belgeler ile ilgili kanun, yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuatı göz önünde bulundurmak suretiyle değerlendirir. Uyum görevlisi, bu değerlendirme sürecinde, yükümlü bünyesindeki tüm birimlerden kendi görev alanı ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi talep edebilir. Bu kapsamda kendisinden bilgi ve belge istenen birimler de istenilen bilgi ve belgeleri vermek ve uyum görevlisine gerekli kolaylığı sağlamak zorundadır.

Uyum görevlisi atanması zorunluluğu bulunmayan yükümlülerde bildirim

MADDE 10 – (1) Uyum görevlisi atanması zorunlu olmayan yükümlülerde şüpheli işlem bildirim; gerçek kişi yükümlünün bizzat kendisi, tüzel kişi yükümlünün kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği bulunmayan yükümlülerin ise yöneticileri veya bunlar tarafından yetkili kılınan görevlilerce ŞİB formu düzenlenmek suretiyle yerine getirilir.

(2) Uyum görevlisi atanması zorunluluğu bulunmayan yükümlüler ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimlerinde, şüpheli niteliği itibarıyla hangi birim nezdinde oluşuyorsa ilgili birim tarafından bildirilmesi esastır. Bu kapsamda, işlemlerin merkez birimlerince takip edilebildiği ve şüpheliye vakıf olunduğu durumlarda, merkez birimler tarafından da bildirim yapılır.

(3) Merkezi yurt dışında bulunan kurum ve kuruluşların Türkiye’de faaliyet gösteren bağlı birimlerinin (şube, acente, temsilci gibi) yükümlü olması durumunda, şüpheli işlemlere ilişkin bildirim bu birimler tarafından yerine getirilir.

ŞİB formlarının düzenlenmesi

MADDE 11 – (1) Şüpheli işlem bildirimleri, yükümlüler itibarıyla oluşturulan genel ve sektörel şüpheli işlem bildirim rehberleri ekinde yer alan ŞİB formu kullanılarak yapılır. ŞİB formu asgari olarak formu düzenleyen yükümlüye, yapılan bildirim, şüpheli işlem ile ilgili gerçek ve tüzel kişilere ve bildirim konu işleme ilişkin bilgileri içerir. Elektronik veya kağıt ortamındaki bildirimlerde kullanılacak ŞİB formlarının ne şekilde düzenleneceğine ilgili rehberlerde yer verilir. Düzenlenen ŞİB formu ile birlikte varsa ilave bilgi ve belgeler de forma ek yapılarak Başkanlığa gönderilir.

ŞİB formlarının elden veya postayla gönderilmesi

MADDE 12 – (1) ŞİB formu, elden teslim edilebileceği gibi taahhütlü posta veya faks yolu ile de Başkanlığa gönderilebilir. Taahhütlü posta veya faks yolu ile Başkanlığa yapılacak bildirimler Başkanlığın resmi internet sitesinde yer alan posta adresine ve faks numarasına yapılır. Faks ile gönderilen ŞİB formunun aslı, taahhütlü posta yoluyla ya da elden Başkanlığa intikal ettirilir.

(2) Şüpheli işlem bildiriminde bulunan yükümlülere Başkanlıkça, bildirim kayda

alındığına dair bilgi verilir.

ŞİB formlarının elektronik yoldan gönderilmesi

MADDE 13 – (1) Elektronik ortamda şüpheli işlem bildirimini MASAK.ONLINE sistemi kullanılarak yapılır.

(2) Şüpheli işlem bildirimini elektronik ortamda yapmakla zorunlu tutulan yükümlüler ile uygulamanın başlangıç tarihleri Başkanlıkça belirlenir. Bu yükümlülerin MASAK.ONLINE sistemine erişimine ve sistemin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslara Başkanlıkça yayımlanan rehberlerde yer verilir.

(3) Bildirimlerini elektronik olarak yapmaya zorunlu tutulan yükümlüler dışındaki yükümlülerden Başkanlıkça uygun görülenler de elektronik ortamda şüpheli işlem bildiriminde bulunabilirler. Elektronik ortamda şüpheli işlem bildiriminde bulunmak isteyen yükümlülerin Başkanlığa başvurularına ve MASAK.ONLINE sistemi kullanılarak elektronik ortamda ŞİB formu düzenlemelerine ilişkin şekil, süre ve içerik bilgileri Başkanlıkça çıkarılacak rehberlerle belirlenir. Kendilerine elektronik ortamda ŞİB formu düzenleme imkanı verilen yükümlüler izin tarihinden itibaren şüpheli işlem bildirimlerini elektronik olarak MASAK.ONLINE üzerinden yapmak zorundadırlar. Söz konusu yükümlüler bu tarihten sonra kağıt ortamında bildirimde bulunamazlar.

(4) Elektronik yoldan bildirim teknik nedenlerle yapılamaması halinde bildirim, elektronik ortamda gönderilememesi nedeni belirtilmek suretiyle ilgili rehber ekinde yer alan form kullanılarak Başkanlığa elden, posta yolu veya faks ile yapılır. Bu şekilde gönderilen ŞİB formu, sistem işler duruma geldiğinde elektronik ortamda derhal gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yükümlülük ihlalinde uygulanacak ceza

MADDE 14 – (1) Yükümlülerce, 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan bildirim yükümlülüğüne, ikinci fıkrasında yer alan gizlilik hükümlerine ve bu Tebliğle getirilen hususlara riayet edilmemesi halinde mezkur Kanunda öngörülen cezalar uygulanacaktır.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 15 – (1) 27/9/2008 tarihli ve 27010 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No: 6) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No: 6) ile elektronik ortamda şüpheli işlem bildirimini zorunluluğu getirilen bankalar için iş bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihte Başkanlığın resmi internet sitesi ile MASAK.ONLINE sisteminde yayımlanan rehberler esas alınır.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.